

“EntreComp als ontwerpinstrument voor ondernemend onderwijs”

1. **Wat is EntreComp? 10 mins.**
2. **Hoe pas ik het toe? 30 mins.**
3. **EntreComp curriculum brainstorm 20 mins.**
4. **Elin McCallum > EntreComp Community 30 mins.**

→ hi, ik ben **Filip**
Ondernemend Onderwijs Architect
docent ondernemerschap
(bij verschillende opleidingen: international business, digital experience design, interieurvormgeving)
medewerker Startpunt Ondernemen
 Thomas More hogeschool

WAAROM ENTRECOMP?

BELEIDSCONTEXT:

De ontwikkeling van het ondernemende vermogen van de Europese burgers en organisaties is sinds vele jaren één van de belangrijkste beleidsdoelen van de EU en de lidstaten. **Er leeft een groeiend besef dat ondernemersvaardigheden, -kennis en -attitudes aangeleerd kunnen worden** en op hun beurt tot de grootschalige ontwikkeling kunnen leiden van een ondernemende cultuur en mentaliteit die de individuen en de maatschappij in haar geheel ten goede komen.

WAT IS ENTRECOMP?

Het raamwerk omschrijft **ondernemerschap** als een **transversale bekwaamheid** die de burgers **in alle levenssferen** kunnen toepassen: persoonlijke ontwikkeling, de intrede (of terugkeer) op de arbeidsmarkt als werknemer of zelfstandige, en het starten van een (cultureel, sociaal of commercieel) initiatief.

Het raamwerk omvat **3 competentieclusters**: **“ideeën en opportuniteiten”, “middelen” en “in actie”**.

Elk domein telt **5 competenties**, die samen de bouwstenen vormen van ondernemerschap als competentie. Het raamwerk ontwikkelt de **15 competenties** aan de hand van een **progressiemodel met 8 niveaus**. Het geeft ook een uitgebreide lijst van **442 leeruitkomsten**, als bron van **inspiratie en inzichten voor de ontwerpers** van interventies in verschillende educatieve contexten en toepassingsdomeinen.

HOE KAN JE ENTRECOMP GEBRUIKEN?

Het raamwerk is een **flexibele inspiratiebron** die men kan gebruiken of aanpassen als **hulp in verschillende contexten**, bijvoorbeeld als een referentie voor het **ontwerpen van leerprogramma's** in de formele onderwijs- en opleidingssector, alsook voor activiteiten en programma's in **non-formele leercontexten** (bijvoorbeeld om in bestaande organisaties intrapreneurship te stimuleren).

wat is EntreComp?

meerdere persoonlijke (onder)zoeklijnen leiden mij naar EntreComp

“Ondernemend zijn” kan tot verschillende resultaten leiden, hoewel ze allemaal uitgaan van hetzelfde waardepatroon.

zakelijk ondernemerschap:
gericht op het creëren van economische meerwaarde, het starten van een nieuwe onderneming.

*waardepatroon van ondernemende individuen
of (een) groep(en) individuen
die ondernemend zijn*

persoonlijk ondernemerschap:
gaat over individuen die innovaties en toegevoegde waarde voor henzelf en hun werkgevers realiseren.

wordt ook benoemd als
“intrapreneurship” of corporate
entrepreneurship

sociaal ondernemerschap:
gaat over het nemen van initiatieven en het realiseren van innovaties in een non-profit context met de creatie van sociale waarde als primair doel.

Figuur Van den Berghe, J. (2007)

Ondernemend leren en leren ondernemen.

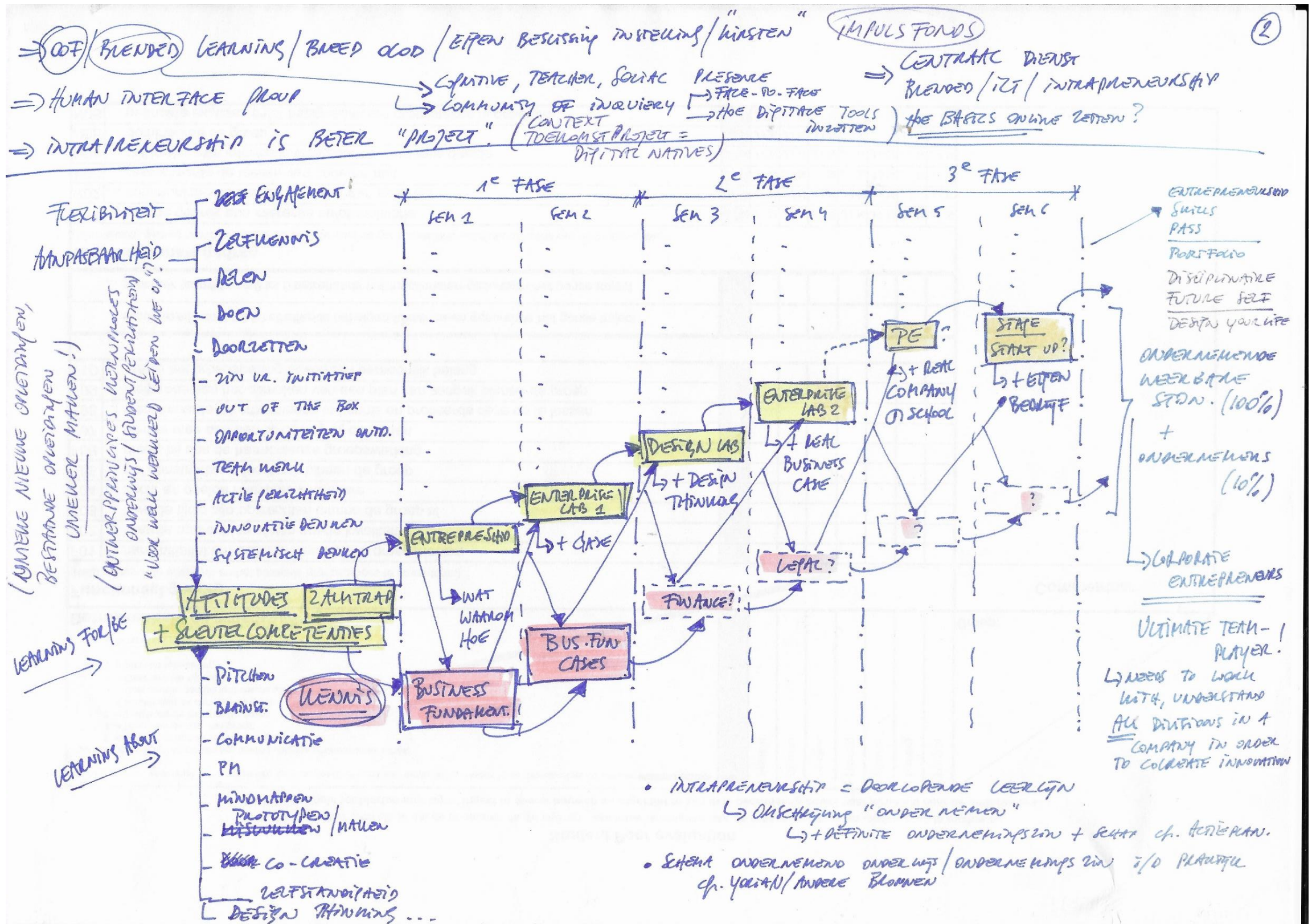
<https://docplayer.nl/3475069-Ondernemend-leren-en-leren-ondernemen.html>

**NIET ELKE STUDENT MOET ONDERNEMER WORDEN,
MAAR ELKE STUDENT MOET WEL ONDERNEMENDER WORDEN.**

Hoe pas ik het toe?

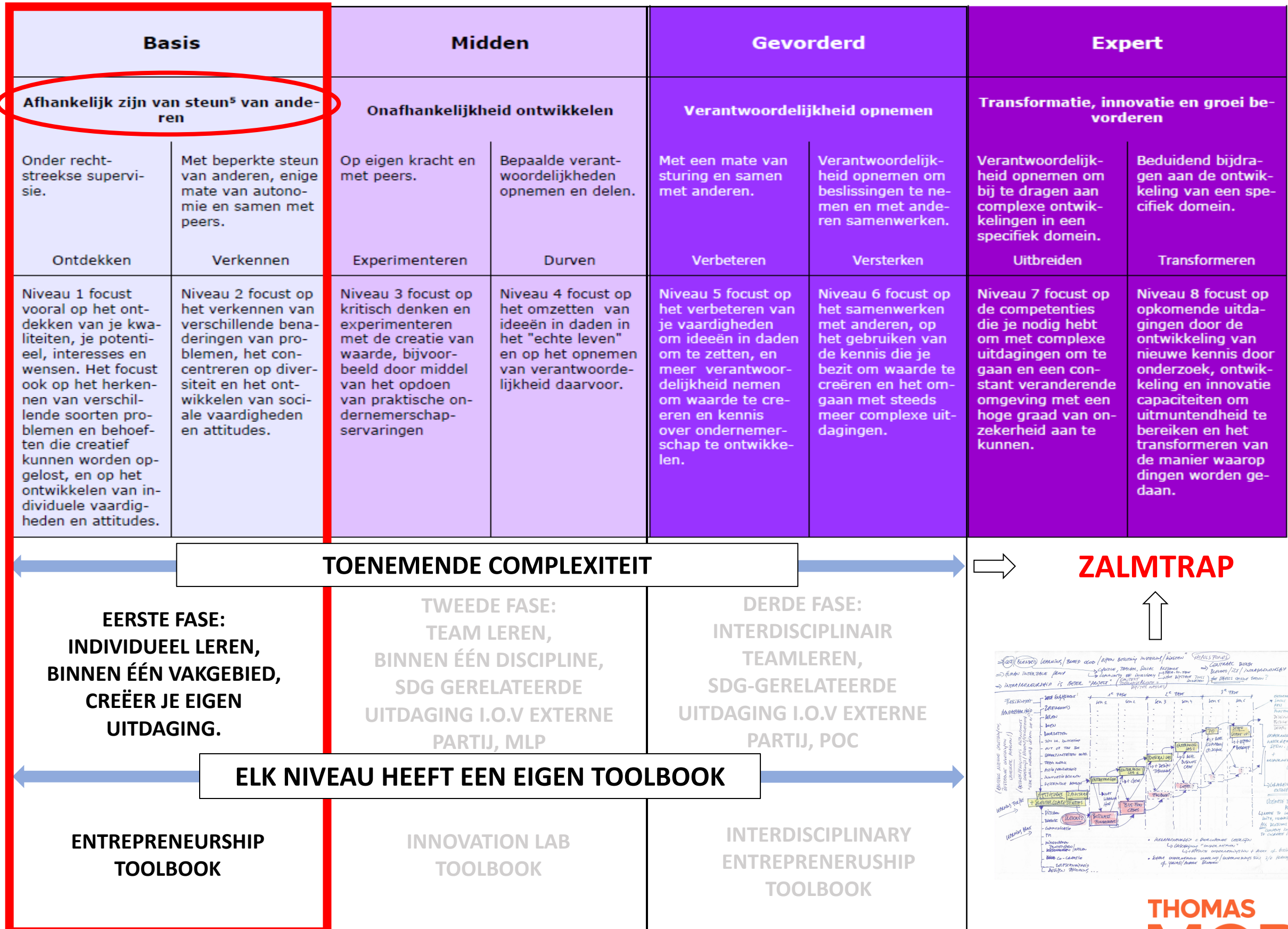
Ondernemend worden houdt een groeipad in dat lang genoeg moet duren om impact te hebben ... dus heb ik dit progressiemodel gebricoleerd en het "de zalmtrap" genoemd (2016)

Dit werk valt onder de Creative Commons Naamsvermelding - NietCommercieel GeenAfgelideWerken 4.0 Internationaal (CC BY-NC-ND 4.0)

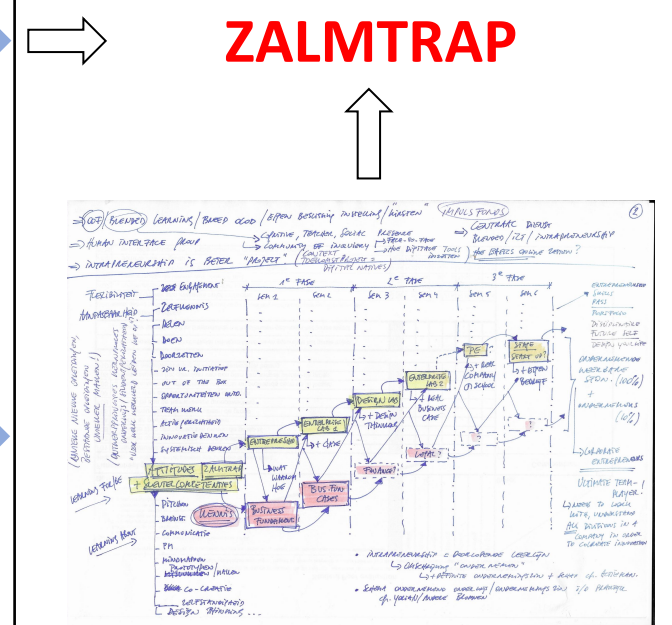
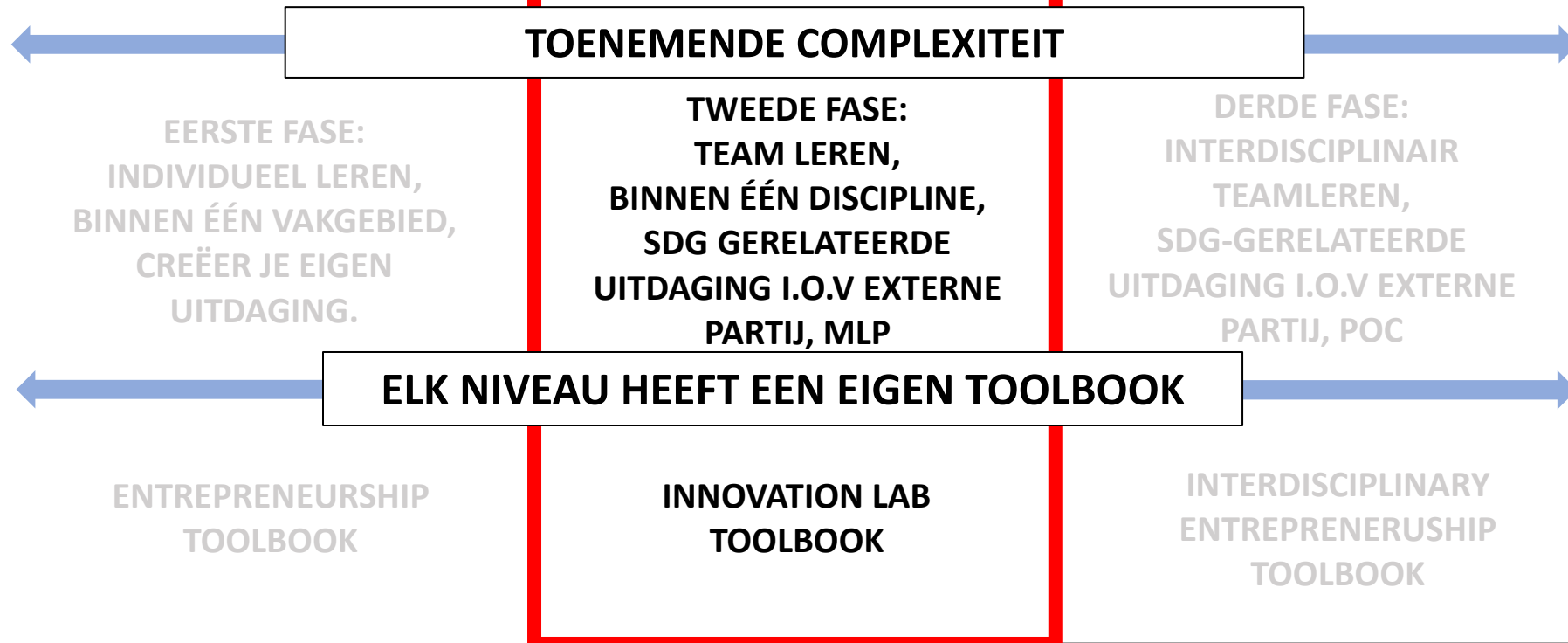
ondernemend worden is een groeiproces: het progressiemodel / de zalmtrappen van EntreComp

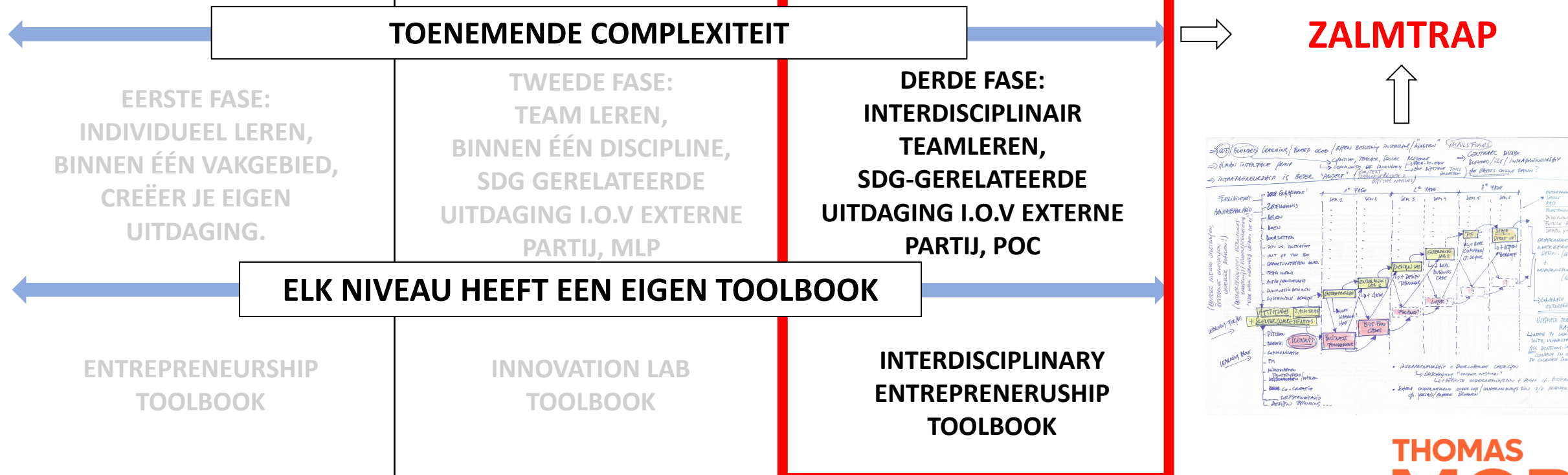
ondernemend worden is een groeiproces: het progressiemodel / de zalmtrappen van EntreComp

Basis		Midden		Gevorderd		Expert	
Afhankelijk zijn van steun ⁵ van anderen		Onafhankelijkheid ontwikkelen		Verantwoordelijkheid opnemen		Transformatie, innovatie en groei bevorderen	
Onder rechtstreekse supervisie.	Met beperkte steun van anderen, enige mate van autonomie en samen met peers.	Op eigen kracht en met peers.	Bepaalde verantwoordelijkheden opnemen en delen.	Met een mate van sturing en samen met anderen.	Verantwoordelijkheid opnemen om beslissingen te nemen en met anderen samenwerken.	Verantwoordelijkheid opnemen om bij te dragen aan complexe ontwikkelingen in een specifiek domein.	Beduidend bijdragen aan de ontwikkeling van een specifiek domein.
Ontdekken	Verkennen	Experimenteren	Durven	Verbeteren	Versterken	Uitbreiden	Transformeren
Niveau 1 focust vooral op het ontdekken van je kwaliteiten, je potentiële interesses en wensen. Het focust ook op het herkennen van verschillende soorten problemen en behoeften die creatief kunnen worden opgelost, en op het ontwikkelen van individuele vaardigheden en attitudes.	Niveau 2 focust op het verkennen van verschillende benaderingen van problemen, het concentreren op diversiteit en het ontwikkelen van sociale vaardigheden en attitudes.	Niveau 3 focust op kritisch denken en experimenteren met de creatie van waarde, bijvoorbeeld door middel van het opdoen van praktische ondernemerservaringen	Niveau 4 focust op het omzetten van ideeën in daden in het "echte leven" en op het opnemen van verantwoordelijkheid daarvoor.	Niveau 5 focust op het verbeteren van je vaardigheden om ideeën in daden om te zetten, en meer verantwoordelijkheid nemen om waarde te creëren en kennis over ondernemerschap te ontwikkelen.	Niveau 6 focust op het samenwerken met anderen, op het gebruiken van de kennis die je bezit om waarde te creëren en het omgaan met steeds meer complexe uitdagingen.	Niveau 7 focust op de competenties die je nodig hebt om met complexe uitdagingen om te gaan en een constant veranderende omgeving met een hoge graad van onzekerheid aan te kunnen.	Niveau 8 focust op opkomende uitdagingen door de ontwikkeling van nieuwe kennis door onderzoek, ontwikkeling en innovatie capaciteiten om uitmuntendheid te bereiken en het transformeren van de manier waarop dingen worden gedaan.

ondernemend worden is een groeiproces: het progressiemodel / de zalmtrappen van EntreComp

Basis		Midden		Gevorderd		Expert	
Afhankelijk zijn van steun ⁵ van anderen		Onafhankelijkheid ontwikkelen		Verantwoordelijkheid opnemen		Transformatie, innovatie en groei bevorderen	
Onder rechtstreekse supervisie.	Met beperkte steun van anderen, enige mate van autonomie en samen met peers.	Op eigen kracht en met peers.	Bepaalde verantwoordelijkheden opnemen en delen.	Met een mate van sturing en samen met anderen.	Verantwoordelijkheid opnemen om beslissingen te nemen en met anderen samenwerken.	Verantwoordelijkheid opnemen om bij te dragen aan complexe ontwikkelingen in een specifiek domein.	Beduidend bijdragen aan de ontwikkeling van een specifiek domein.
Ontdekken	Verkennen	Experimenteren	Durven	Verbeteren	Versterken	Uitbreiden	Transformeren
Niveau 1 focust vooral op het ontdekken van je kwaliteiten, je potentiële interesses en wensen. Het focust ook op het herkennen van verschillende soorten problemen en behoeften die creatief kunnen worden opgelost, en op het ontwikkelen van individuele vaardigheden en attitudes.	Niveau 2 focust op het verkennen van verschillende benaderingen van problemen, het concentreren op diversiteit en het ontwikkelen van sociale vaardigheden en attitudes.	Niveau 3 focust op kritisch denken en experimenteren met de creatie van waarde, bijvoorbeeld door middel van het opdoen van praktische ondernemerschapservaringen	Niveau 4 focust op het omzetten van ideeën in daden in het "echte leven" en op het opnemen van verantwoordelijkheid daarvoor.	Niveau 5 focust op het verbeteren van je vaardigheden om ideeën in daden om te zetten, en meer verantwoordelijkheid nemen om waarde te creëren en kennis over ondernemerschap te ontwikkelen.	Niveau 6 focust op het samenwerken met anderen, op het gebruiken van de kennis die je bezit om waarde te creëren en het omgaan met steeds meer complexe uitdagingen.	Niveau 7 focust op de competenties die je nodig hebt om met complexe uitdagingen om te gaan en een constant veranderende omgeving met een hoge graad van onzekerheid aan te kunnen.	Niveau 8 focust op opkomende uitdagingen door de ontwikkeling van nieuwe kennis door onderzoek, ontwikkeling en innovatie capaciteiten om uitmuntendheid te bereiken en het transformeren van de manier waarop dingen worden gedaan.

DOEL VAN HET TRAJEKT

Wat ga je leren (studenten eerste fase bachelor)

- je ondernemende competenties **ontdekken en ontgrendelen** die je **complementair** aan het profiel van aankomend expert in ... zal kunnen inzetten in je **professionele** leven; het activeren van dit **onbenutte potentieel** zal je meer **kansen** bieden om je te **onderscheiden van concurrenten** op de arbeidsmarkt,
- ervaren dat ondernemend zijn een **life skill** is die je in alle mogelijke contexten en fases van het leven kan benutten.

Wat ga je daarvoor moeten doen: (studenten eerste fase bachelor)

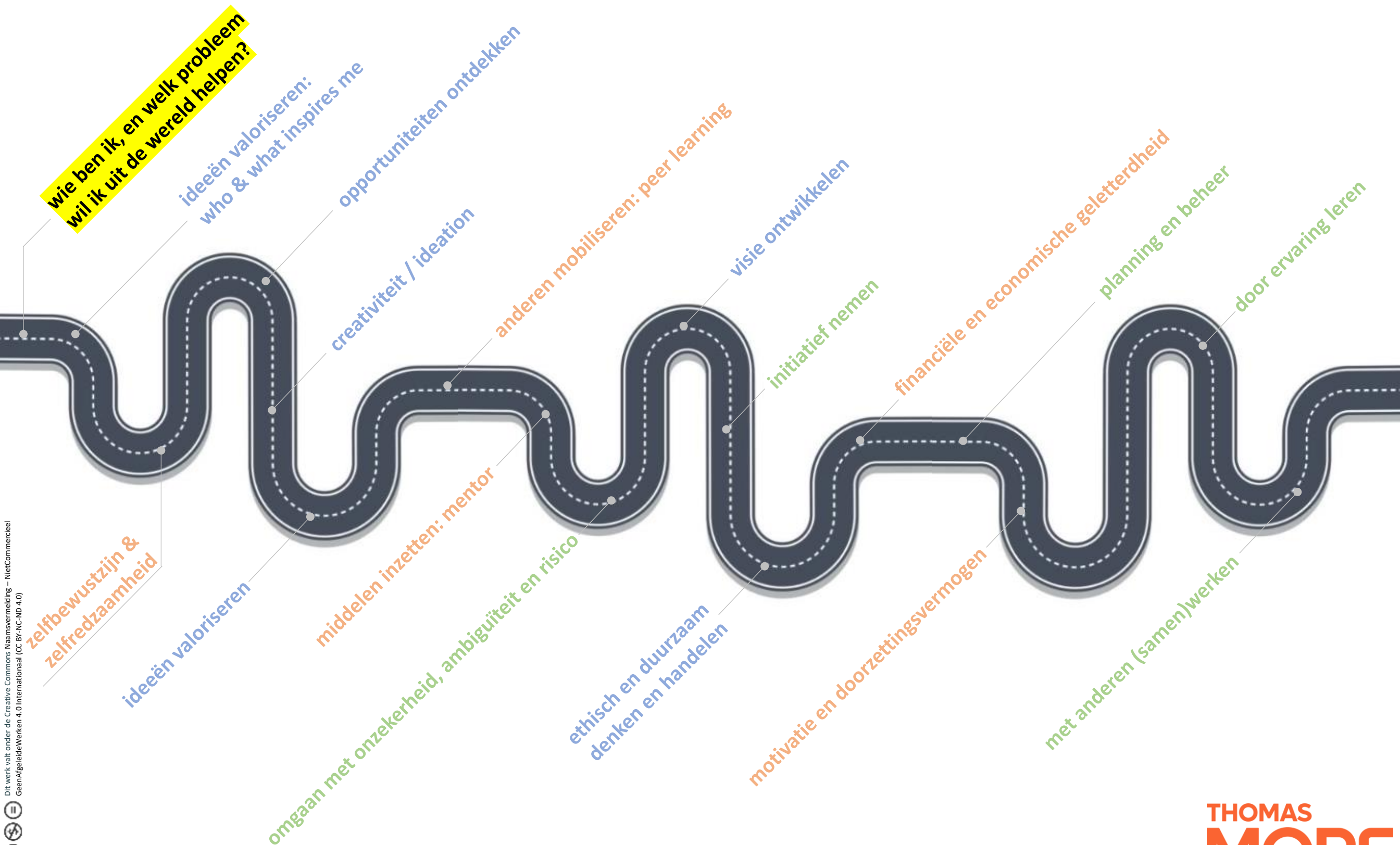
- **op basisniveau:** je gaat moeten aantonen dat je een **zelf gekozen** nood, behoefte of **opportuniteit** tot **innovatie** kan spotten, je hierrond meerdere **ideeën** en oplossingen kan genereren, je **toegevoegde waarde** kan creëren met die oplossing voor (een) **doelgroep(en)** en in staat bent deze oplossing met de wereld te **communiceren**. Je doet dit door realiseren van een **innovatietraject** dat je van A tot Z tracht uit te werken en presenteert aan de hand van een **promofilmpje** van 1 minuut.
- het bundelen van al je ondernemende **activiteiten, oefeningen, opdrachten, inzichten en zelfreflecties** gedurende het traject tot je **entrepreneurship portfolio**.

ONDERNEMEN = EEN STAPPENPLAN

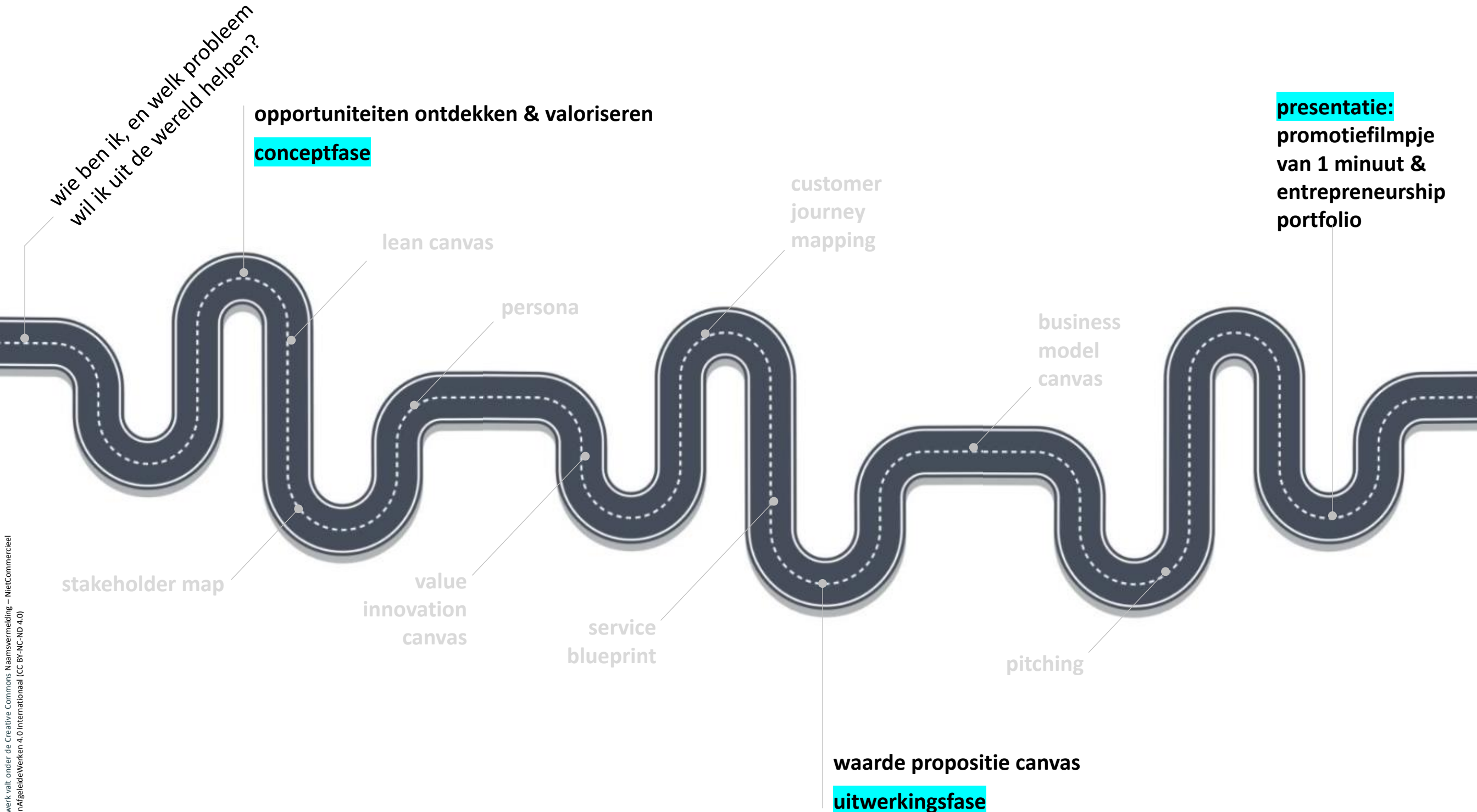
hieronder gevisualiseerd zoals toegepast met novices in ondernemerslersen > progressiemodel “basisvaardigheidsniveau”

FOCUS OP HET ONTGRENDELEN VAN BREED ONDERNEMEND GEDRAG

INNOVEREN = EEN STAPPENPLAN

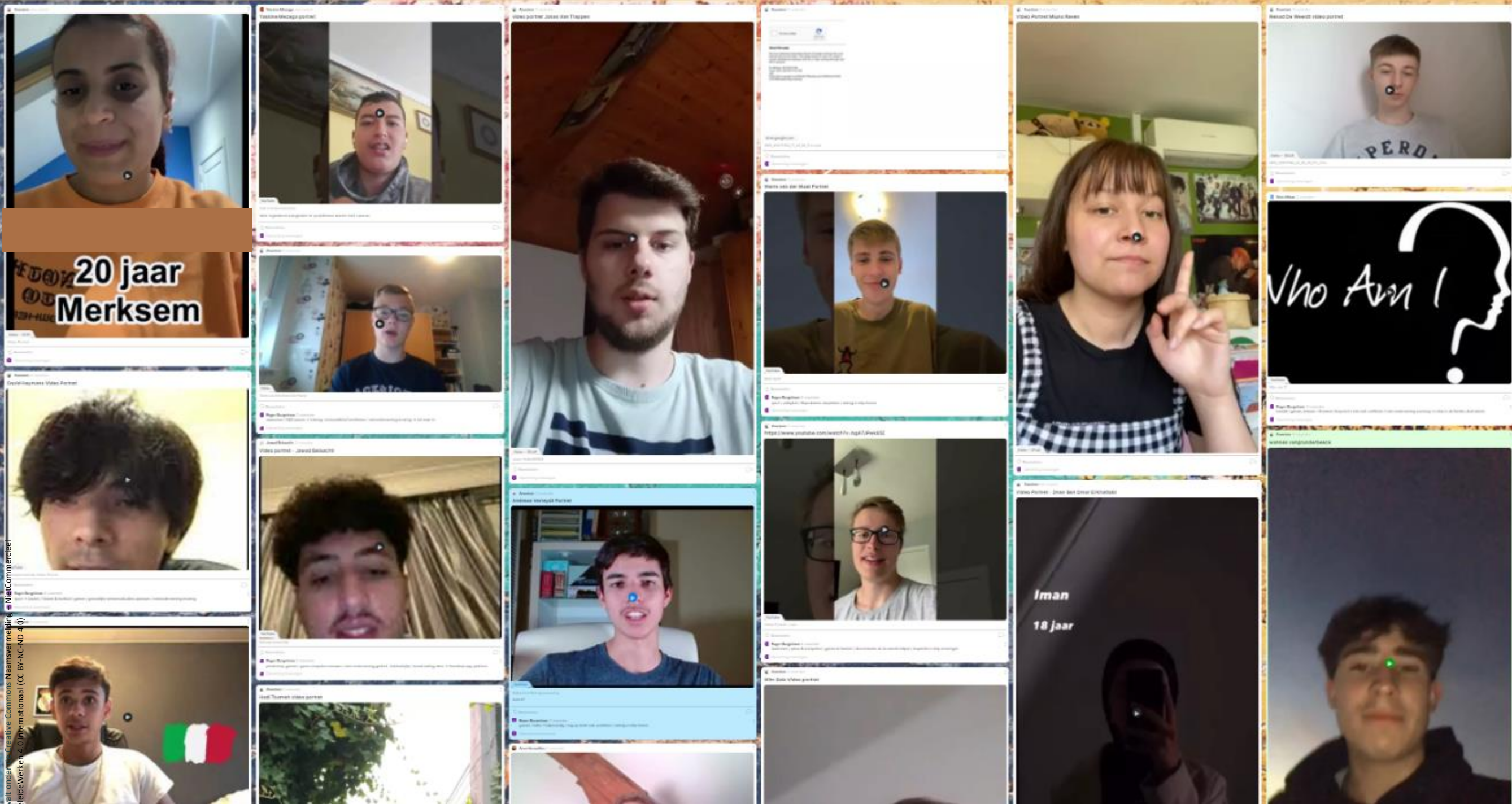
ERVAREN OM ONDERNEMEND TE ZIJN DOOR EEN PROBLEEM UIT JE EIGEN DAGELIJKE LEEFOMGEVING OP TE LOSSEN

Hoe pas ik het toe?

wie ben ik, en welk probleem wil ik uit de wereld helpen?

Dit werk valt onder de Creative Commons Naamsvermelding GeenAfscheidingWerken 4.0 Internationaal (CC BY-NC-ND 4.0)

Wat is ENTRE COMP?

De Europese Commissie en OESO hebben het raamwerk 'EntreComp' gecreëerd. Het benadert 'ondernemerschap' niet als simpelweg 'een bedrijf starten', maar als een transversale sleutelcompetentie die belangrijk is voor iedereen in alle levensfasen.

DOEL VAN DIT TOOLBOOK: *dit toolbook bundelt de tools die je leert gebruiken in het ondernemerschapstraject. Het begeleidt je door je leerreis in ondernemerscompetenties.*

Wat is ondernemend zijn?

"Het vermogen om te handelen om kansen en ideeën om te zetten in waarde voor anderen. De waarde die gecreëerd wordt kan financieel, cultureel of sociaal zijn"

TOOLS

1. **ENTREPRENEURIAL SELFIE (zelfbewustzijn)**
2. **WHO INSPIRES ME (middelen inzetten)**
3. **WHAT INSPIRES ME (middelen inzetten)**
4. **OPPORTUNITY DISCOVERY CANVAS (opportuniteiten ontdekken)**
5. **VALIDATION CANVAS (ideeën valoriseren)**
6. **IDEATION CANVAS (creativiteit)**
7. **WHAT NOW WOW HOW (anderen mobiliseren)**
8. **THE SKYSCRAPER CHALLENGE (met anderen samenwerken)**
9. **VALUE PROPOSITION CANVAS**
10. **WHO'S YOUR MENTOR (anderen mobiliseren)**
11. **ME IN 2031 (visie ontwikkelen)**
12. **WHAT IF? (omgaan met ambiguïteit)**
13. **THE MORAL MACHINE (ethisch & duurzaam handelen)**

DELIVERABLES: (planning & beheer)

14. **PROMOTION MOVIE (mobilising others)**
15. **INDIVIDUEEL ENTREPRENEURSHIP PORTFOLIO + LESSONS LEARNED (learning through experience)**

ENTRE COMP TOEGELICHT

competentie cluster: **IDEËËN & OPPORTUNITEITEN**
competentie: **OPPORTUNITEITEN ONTDEKKEN**

omschrijving: **gebruik je verbeeldingskracht en je vermogens om kansen voor waarde creatie te identificeren**

beschrijving:

- kansen voor waarde creatie identificeren en aangrijpen door het sociale, culturele en economische landschap te verkennen,
- behoeften en uitdagingen identificeren die een antwoord vereisen,
- nieuwe verbanden vinden en in het landschap verspreide elementen samenvoegen om kansen voor waarde creatie te creëren.

bekwaamheidsniveaus:

basis	midden	gevorderd
de lerenden kunnen opportuniteiten vinden om waarde voor anderen te creëren.	de lerenden kunnen opportuniteiten herkennen om aan onbeantwoorde behoeften te voldoen.	de lerenden kunnen opportuniteiten grijpen en vormen als antwoord op uitdagingen.

ondernemend worden is een groeiproces: het progressiemodel / de zalmtrappen van EntreComp

15 competenties

8-niveaus progressie model

442 leerresultaten als inspiratiebron voor ontwerpers van interventies.

			Level of proficiency		Foundation	Intermediate	Advanced	Expert				
			Progression		Relying on support from others	Building independence	Taking responsibility	Driving transformation, innovation and growth				
					Under direct supervision.	With reduced support from others, some autonomy and together with my peers.	On my own and together with my peers.	Taking and sharing some responsibilities.	With some guidance and together with others.	Taking responsibility for making decisions and working with others.	Taking responsibility for contributing to complex developments in a specific field.	Contributing substantially to the development of a specific field.
					Discover	Explore	Experiment	Dare	Improve	Reinforce	Expand	Transform
Area	Competence	Hint	Descriptor	Thread ¹⁰	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Level 5	Level 6	Level 7	Level 8
Ideas and opportunities	Spotting opportunities	Use your imagination and abilities to identify opportunities for creating value.	Identify and seize opportunities to create value by exploring the social, cultural and economic landscape. Identify needs and challenges that need to be met. Establish new connections and bring together scattered elements of the landscape to create opportunities to create value.	Identify, create and seize opportunities.	I can find opportunities to help others.	I can recognise opportunities to create value in my community and surroundings.	I can explain what makes an opportunity to create value.	I can proactively look for opportunities to create value, including out of necessity.	I can describe different analytical approaches to identify entrepreneurial opportunities.	I can use my knowledge and understanding of the context to make opportunities to create value.	I can judge opportunities for creating value and decide whether to follow these up at different levels of the system I am working in (for example, micro, meso or macro).	I can spot and quickly take advantage of an opportunity.
			Focus on challenges.	I can find different examples of challenges that need solutions.	I can recognise challenges in my community and surroundings that I can contribute to solving.	I can identify opportunities to solve problems in alternative ways.	I can redefine the description of a challenge, so that alternative opportunities address it may become apparent.	I can take apart established practices and challenge mainstream thought to create opportunities and look at challenges in different ways.	I can judge the right time to take an opportunity to create value.	I can cluster different opportunities or identify synergies among different opportunities to make the most out of them	I can define opportunities where I can maintain a competitive advantage.	
			Uncover needs.	I can find examples of groups who have benefited from a solution to a given problem.	I can identify needs in my community and surroundings that have not been met.	I can explain that different groups may have different needs.	I can establish which user group, and which needs, I want to tackle through creating value.	I can carry out a needs analysis involving relevant stakeholders.	I can identify challenges related to the contrasting needs and interests of different stakeholders.	I can produce a 'roadmap' which matches the needs with the actions needed to deal with them and helps me create value.		

Hoe pas ik het toe?

TOEPASSING VAN DE **BEKWAAMHEIDSNIVEAUS**, DIE BIJVOORBEELD KUNNEN INGEZET WORDEN SYNCHROON AAN DE OPVOLGENDE FASES VAN EEN OPLEIDING, TOEGEPAST OP DE COMPETENTIE **“OPPORTUNITEITEN ONTDEKKEN”**

BASISNIVEAU: de student is nog sterk afhankelijk van de steun van anderen (om opportuniteiten te ontdekken)

(midden: de student ontwikkelt onafhankelijkheid en kan een opportuniteit die tot waarde creatie leidt uitleggen)

(gevorderd: de student kan verschillende benaderingen beschrijven om opportuniteiten voor waarde creatie te identificeren)

OPPORTUNITY DISCOVERY CANVAS

OPPORTUNITY DISCOVERY CANVAS				
<p>Beschrijf het probleem dat je wil oplossen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Hoe bent je op dit probleem of deze behoefte gekomen? Zijn er nog andere mensen met hetzelfde probleem? Wat maakt het de moeite waard om dit probleem op te lossen? <p>1</p>	<p>Beschrijf het type mensen met dit probleem.</p> <ul style="list-style-type: none"> Beschrijf de mensen die dit probleem het meest waarschijnlijk zullen hebben. Denk aan leeftijdsgroep, geslacht, interesses, beroep, etc. Met welke van deze potentiële belanghebbenden kan je het gemakkelijkst in contact komen? <p>2</p>	<p>Hoe lossen mensen het probleem nu op?</p> <ul style="list-style-type: none"> Beschrijf andere oplossingen die momenteel beschikbaar zijn. Waarom zijn de huidige oplossingen niet afdoende? Hoe belangrijk is dit probleem? <p>3</p>		
<p>DETECTIE</p> <p>1 Mijn probleem/behoefte is: Ik volg een SIBO-dieet. Om dit juist te doen, moet ik een bepaalde eliminatielijst volgen. Het is niet zo handig om naar de winkel te gaan met die lijst om na te kijken of ik een product wel mag kopen of niet. Meestal als je een dieet volgt, moet je de informatie van een product nakijken om te zien of er niets inzit dat je niet mag eten.</p> <p>2 Het type mensen met dit probleem zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Iedereen die een dieet volgt Mensen met allergieën <p>3 Hoe wordt het probleem nu opgelost: De diëtist geeft je een eliminatielijst mee. Nu heb je apps voor allerlei diëten apart. Dit is niet handig als je verschillende diëten achter elkaar moet doen.</p> <p>→ Op basis van deze eerste diagnose, is het de moeite waard om het probleem/behoefte op te lossen? Ja, momenteel bestaan er verschillende apps voor elk dieet apart. Het zou gemakkelijker zijn mocht de gebruiker gewoon een product scannen en weten voor welk dieet het goed is of welke grondstoffen erin zit om zo allergieën te vermijden.</p>				
<p>Beschrijf je oplossing.</p> <ul style="list-style-type: none"> Wat is de belangrijkste kenmerk van je oplossing? Waarom is het de meest gebruikte manier om je oplossing te gebruiken? Waarom is het of anderen niet gebruikt zijn in je oplossing? <p>4</p>	<p>Waarom verschilt jouw oplossing met andere?</p> <ul style="list-style-type: none"> Wat maakt jouw oplossing beter dan andere? Beschrijf de belangrijkste verschillen. Hoe weet je of anderen deze verbetering/verschillen zullen waarderen? <p>5</p>	<p>Waarom zal je oplossing misschien niet werken?</p> <ul style="list-style-type: none"> Beschrijf mogelijke belemmeringen voor uw oplossing. Is er iemand anders met een vergelijkbare oplossing? Is dat geslaagd/niet geslaagd? Waarom gebruiken mensen nog steeds bestaande oplossingen? <p>6</p>		
<p>MAAK EEN DIAGNOSE</p> <p>Jouw oplossing is als volgt: waarbij je het product fotografeert of de barcode scant en direct een pop-up krijgt met de vermelding van ingrediënten waar de gebruiker allergisch voor kan zijn. Maar de app geeft ook een bericht weer met de diëten waar je het wel mag eten.</p> <p>Jouw oplossing is verschillend van andere omdat: er bestaan er apps die zich richten op één dieet, wat niet echt handig is als je meerdere diëten achtereen volgt. Apps hebben ook gewoon maar een lijst met producten die niet mogen. Als je in de winkel dan een product ziet, weet je niet of je het wel mag eten, moet je door heel de lijst gaan scrollen om dan uiteindelijk te vinden of je het wel mag eten. Het is daarin veel sneller, je neemt een foto en de app kijkt dan na of je het mag eten of niet.</p> <p>Jouw oplossing kan mogelijk niet werken omdat: de app zijn eigen producten heeft, dit kan misschien veel worden voor de app. Het moet ook weten welke grondstoffen erin zit voor de allergieën weer te geven.</p> <p>→ Op basis van dit "nuttigheid" onderzoek, is het de moeite waard om er mee verder te gaan? Het is zeker iets dat anders is dan de oplossingen die nu bestaan. Het zou veel tijd besparen als alles in één app staat.</p>				
<p>NUTTIGHEID</p> <p>7 Zullen mensen instemmen met uw oplossing? weet je dat je oplossing waarde creëert voor anderen? Is de meest gebruikte manier om je oplossing te gebruiken? Zullen mensen je oplossing waarderen en appreciëren?</p> <p>7</p>			<p>Hoe leren mensen je oplossing kennen?</p> <ul style="list-style-type: none"> Hoe bereik je nog meer mensen die geïnteresseerd zijn in je oplossing? Welke communicatiemiddelen ga je gebruiken om mensen te bereiken? Welke boodschap wil je daarbij overbrengen? <p>8</p>	<p>Hoe zullen gebruikers je oplossing inzetten?</p> <ul style="list-style-type: none"> Hoe kunt u het mensen gemakkelijk maken om uw ideeën in te zetten? Op welke manieren hebben mensen nu toegang tot andere oplossingen? Welke belemmeringen zijn er om je oplossing te gebruiken, en hoe kan je die wegnemen? <p>9</p>
<p>DENK ALS EEN DETECTIEVE</p> <p>Zullen mensen instemmen met uw oplossing? Zullen mensen je oplossing waarderen en appreciëren? Zullen mensen je oplossing inzetten omdat: gebruikers met allergieën gaan dit zeker willen. Zij weten hoe moeilijk het is. Je komt in de winkel en denkt: "dat ziet er eruit, maar mag ik het wel eten?...", en als je dan met je diëtist moet sms'en of in je eliminatielijst moet gaan kijken, dat kan lang duren. Deze app kan dat veel sneller doen.</p> <p>Zullen mensen mijn oplossing leren kennen door: via reclame maken op sociale media, radio en tv. Zo weet iedereen dat er een nieuwe en betere app bestaat voor het probleem. Ook zou ik diëtisten en supermarkten op de hoogte willen stellen van deze uitvinding. Dan kunnen zij hun voordeel op de hoogte stellen, zodat zij de moeilijke vragen niet meer krijgen.</p> <p>Zullen mensen zullen als volgt mijn oplossing inzetten: mensen kunnen deze app gebruiken als ze in de winkel of op een webshop een product zien dat ze wel willen kopen, maar waarvan ze niet zeker zijn of het wel mag voor hun dieet of allergie. Ze moeten alleen maar een foto nemen of het product scannen en ze krijgen direct een pop-up met de melding voor de diëten dit product goed is, maar ook of ze moeten opletten voor dit product als ze allergisch zijn voor een bepaalde grondstof.</p> <p>NO GO? Er bestaan er apps voor alle diëten apart, deze app zou daar verandering en verbetering in brengen. Het is handig in gebruik en tijdsbesparend. De gebruiker hoeft alleen maar een foto te nemen of het product te scannen en krijgen een melding voor welke diëten dit product goed is, maar ook of ze moeten opletten voor dit product als ze allergisch zijn voor een bepaalde grondstof.</p>				

OPPORTUNITY DISCOVERY CANVAS

Beschrijf het probleem dat je wil oplossen.	Beschrijf het type mensen met dit probleem.	Hoe lossen mensen het probleem nu op?
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Hoe bent je op dit probleem of deze behoefte gekomen? ☐ Zijn er nog andere mensen met hetzelfde probleem? ☐ Wat maakt het de moeite waard om dit probleem op te lossen? <p style="text-align: right;">1</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Beschrijf de mensen die dit probleem het meest waarschijnlijk zullen hebben. ☐ Denk aan leeftijdsgroep, geslacht, interesses, beroep, etc. ☐ Met welke van deze potentiële belanghebbenden kan je het gemakkelijkst in contact komen? <p style="text-align: right;">2</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Beschrijf andere oplossingen die momenteel beschikbaar zijn. ☐ Waarom zijn de huidige oplossingen niet afdoende? ☐ Hoe belangrijk is dit probleem? <p style="text-align: right;">3</p>

PROBLEEMDETECTIE

1 Mijn probleem/behoefte is:

2 Het type mensen met dit probleem zijn:

3 Hoe wordt het probleem nu opgelost:

→ Op basis van deze eerste diagnose, is het de moeite waard om het probleem/behoefte op te lossen?

MAAK EEN DIAGNOSE

OPPORTUNITY DISCOVERY CANVAS

Beschrijf je oplossing.	Waarin verschilt jouw oplossing met andere?	Waarom zal je oplossing misschien niet werken?
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Wat is het allerbelangrijkste kenmerk van je oplossing? ☐ Wat is de meest effectieve manier om je oplossing te demonstreren? ☐ Hoe weet je of anderen geïnteresseerd zijn in je oplossing? <p style="text-align: right;">4</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Wat maakt jouw oplossing beter dan andere? ☐ Beschrijf de belangrijkste verschillen. ☐ Hoe weet je of anderen deze verbetering/verschillen zullen waarderen? <p style="text-align: right;">5</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Beschrijf mogelijke belemmeringen voor uw oplossing. ☐ Is er iemand anders met een vergelijkbare oplossing? Is dat geslaagd/niet geslaagd? ☐ Waarom gebruiken mensen nog steeds bestaande oplossingen? <p style="text-align: right;">6</p>

NUTTIGHEID

4 Mijn oplossing is als volgt:

5 Mijn oplossing is verschillend van andere omdat:

6 Mijn oplossing kan mogelijk niet werken omdat:

→ Op basis van dit 'nuttigheid' onderzoek, is het de moeite waard om ermee verder te gaan?

DENK ALS EEN DETECTIEVE

OPPORTUNITY DISCOVERY CANVAS

Zullen mensen instemmen met uw oplossing?	Hoe leren mensen je oplossing kennen?	Hoe zullen gebruikers je oplossing inzetten?
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Hoe weet je dat je oplossing waarde creëert voor anderen? ☐ Wat is de meest effectieve manier om je oplossing te demonstreren? ☐ Zullen mensen je oplossing weten te appreciëren? <p style="text-align: right;">7</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Hoe bereik je nog meer mensen die geïnteresseerd zijn in je oplossing? ☐ Welke communicatiemiddelen ga je gebruiken om mensen te bereiken? ☐ Welke boodschap wil je daarbij overbrengen? <p style="text-align: right;">8</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Hoe kunt u het mensen gemakkelijk maken om uw ideeën in te zetten? ☐ Op welke manieren hebben mensen nu toegang tot andere oplossingen? ☐ Welke belemmeringen zijn er om je oplossing te gebruiken, en hoe kan je die wegnemen? <p style="text-align: right;">9</p>

MEERWAARDE

7 Mensen zullen instemmen omdat:

8 Mensen gaan mijn oplossing leren kennen door:

9 Gebruikers zullen als volgt mijn oplossing inzetten:

→ GO / NO GO?

BESLIJSEN

Hoe pas ik het toe?

wie ben ik, en welk probleem
wil ik uit de wereld helpen?

ideeën valoriseren:
who & what inspires me

opportuniteiten ontdekken

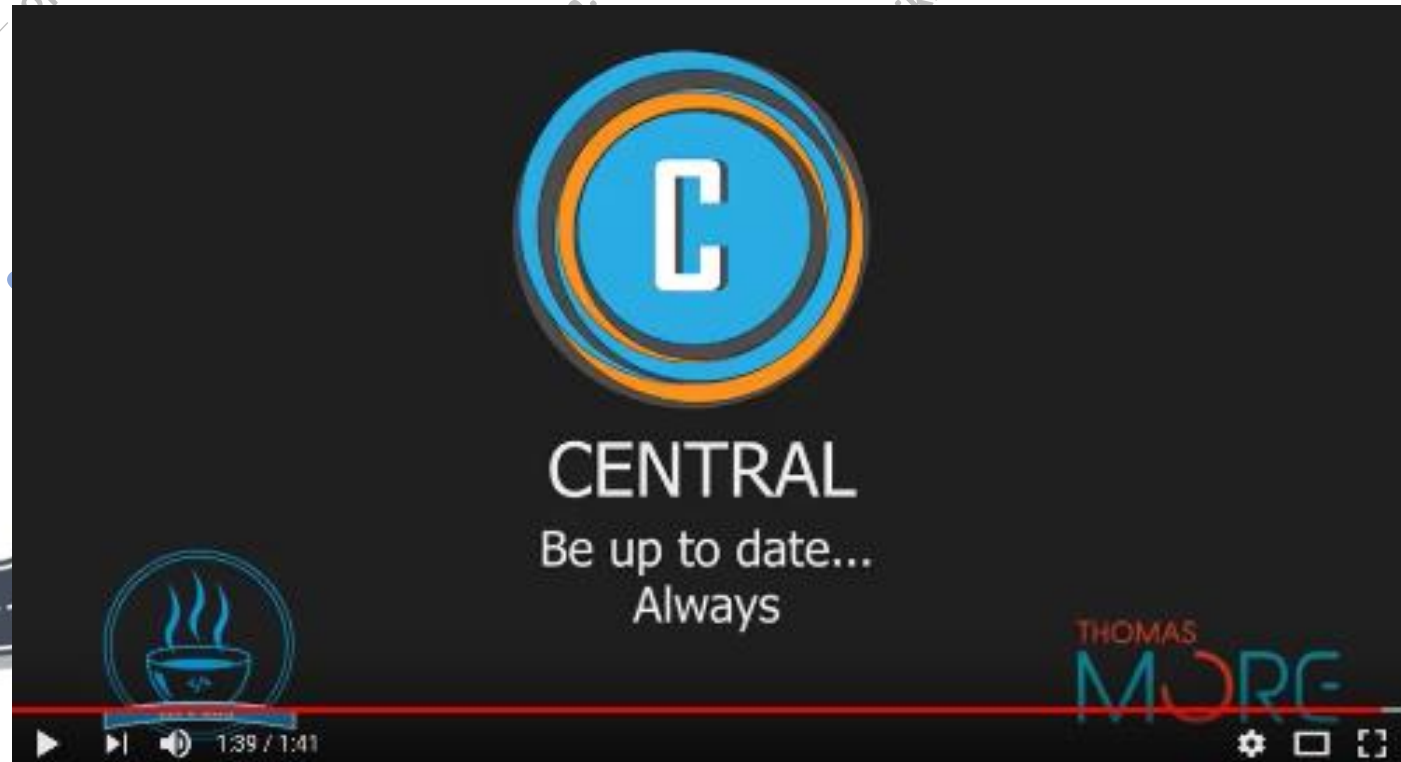
peer learning

inkelen

geletterdheid
planning en beheer

door ervaring leren

promotiefilmpje
van 1 minuut &
entrepreneurship
portfolio

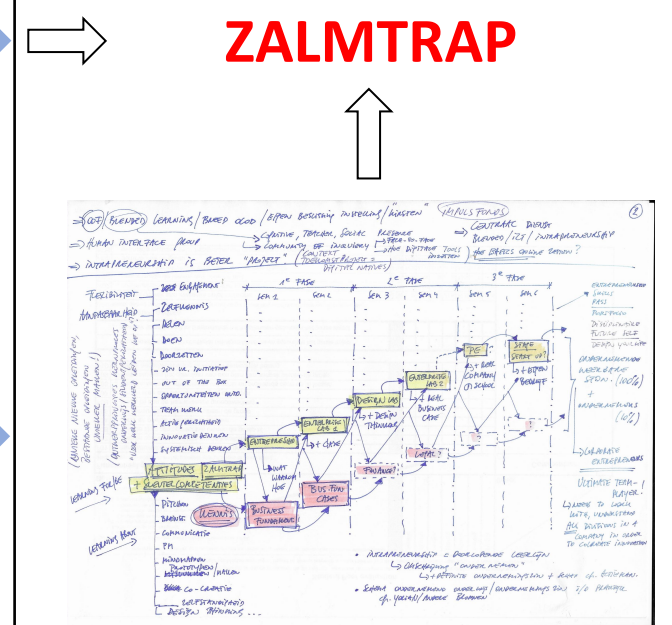
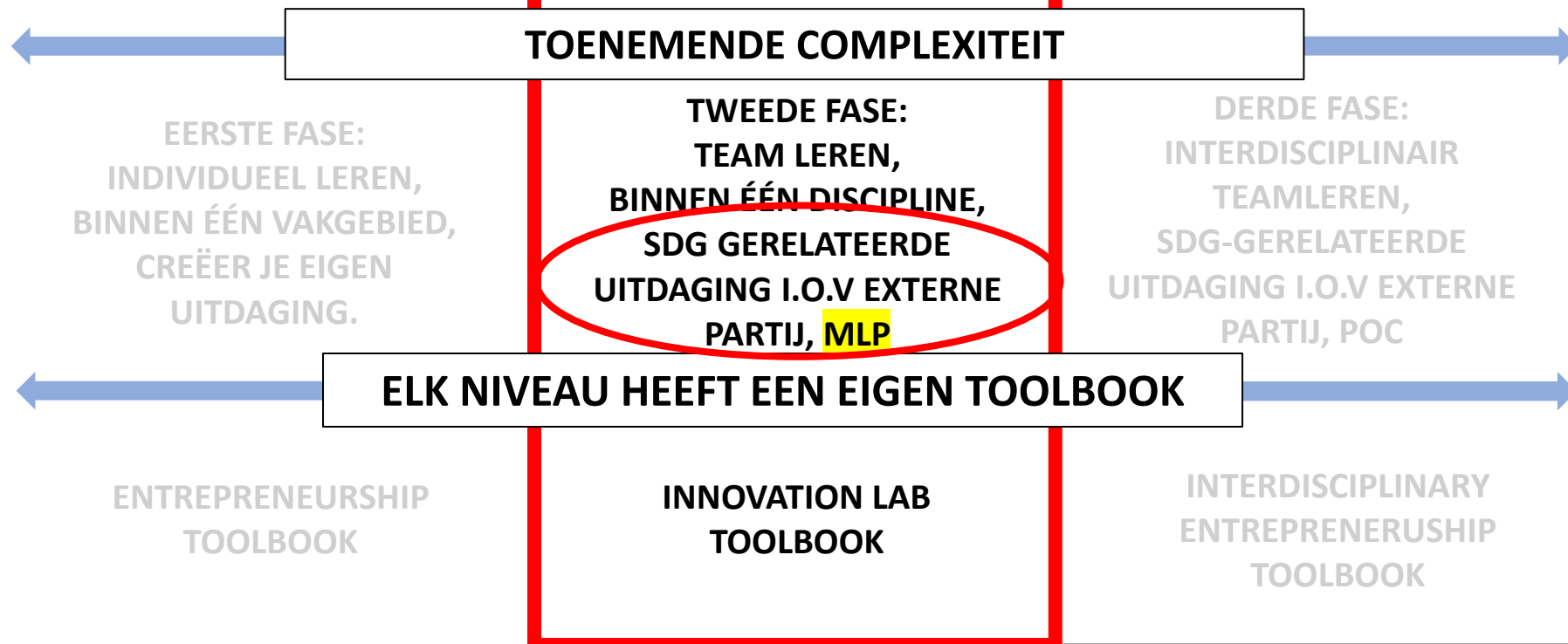
<https://www.youtube.com/watch?v=Vg2HtTMZzIQ>

Dit werk valt onder de Creative Commons Naamsvermelding - NietComme
GeenAfscheidingWerken 4.0 Internationaal (CC BY-NC-ND 4.0)

ondernemend worden is een groeiproces: het progressiemodel / de zalmtrappen van EntreComp

Basis		Midden		Gevorderd		Expert	
Afhankelijk zijn van steun ^s van anderen		Onafhankelijkheid ontwikkelen		Verantwoordelijkheid opnemen		Transformatie, innovatie en groei bevorderen	
Onder rechtstreekse supervisie.	Met beperkte steun van anderen, enige mate van autonomie en samen met peers.	Op eigen kracht en met peers.	Bepaalde verantwoordelijkheden opnemen en delen.	Met een mate van sturing en samen met anderen.	Verantwoordelijkheid opnemen om beslissingen te nemen en met anderen samenwerken.	Verantwoordelijkheid opnemen om bij te dragen aan complexe ontwikkelingen in een specifiek domein.	Beduidend bijdragen aan de ontwikkeling van een specifiek domein.
Ontdekken	Verkennen	Experimenteren	Durven	Verbeteren	Versterken	Uitbreiden	Transformeren
Niveau 1 focust vooral op het ontdekken van je kwaliteiten, je potentiële interesses en wensen. Het focust ook op het herkennen van verschillende soorten problemen en behoeften die creatief kunnen worden opgelost, en op het ontwikkelen van individuele vaardigheden en attitudes.	Niveau 2 focust op het verkennen van verschillende benaderingen van problemen, het concentreren op diversiteit en het ontwikkelen van sociale vaardigheden en attitudes.	Niveau 3 focust op kritisch denken en experimenteren met de creatie van waarde, bijvoorbeeld door middel van het opdoen van praktische ondernemerservaringen	Niveau 4 focust op het omzetten van ideeën in daden in het "echte leven" en op het opnemen van verantwoordelijkheid daarvoor.	Niveau 5 focust op het verbeteren van je vaardigheden om ideeën in daden om te zetten, en meer verantwoordelijkheid nemen om waarde te creëren en kennis over ondernemerschap te ontwikkelen.	Niveau 6 focust op het samenwerken met anderen, op het gebruiken van de kennis die je bezit om waarde te creëren en het omgaan met steeds meer complexe uitdagingen.	Niveau 7 focust op de competenties die je nodig hebt om met complexe uitdagingen om te gaan en een constant veranderende omgeving met een hoge graad van onzekerheid aan te kunnen.	Niveau 8 focust op opkomende uitdagingen door de ontwikkeling van nieuwe kennis door onderzoek, ontwikkeling en innovatie capaciteiten om uitmuntendheid te bereiken en het transformeren van de manier waarop dingen worden gedaan.

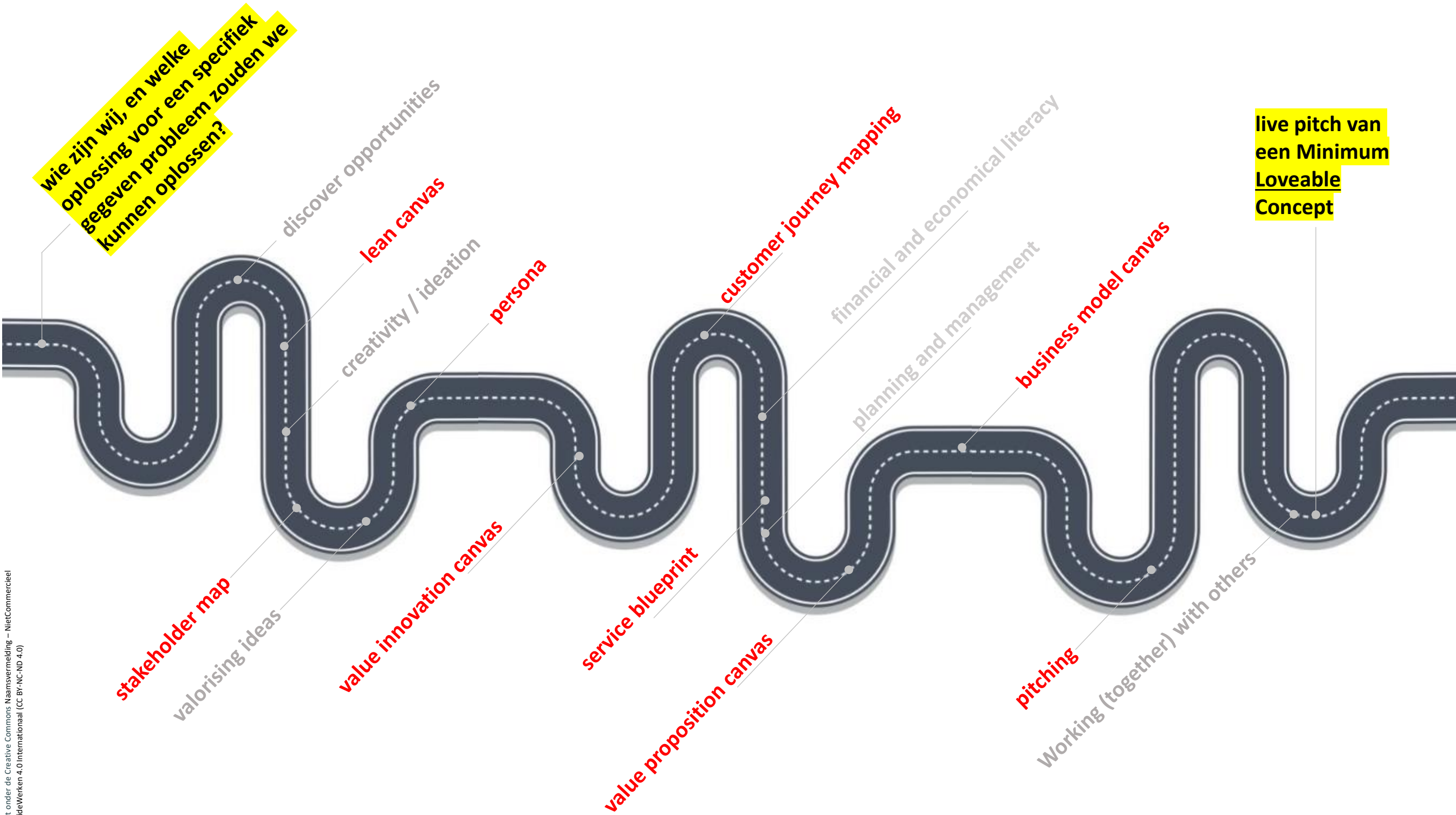

ONDERNEMEN = EEN STAPPENPLAN

hieronder gevisualiseerd zoals toegepast met “onderweggers” in ondernemerschapsleren > progressiemodel “midden”

FOCUS OP HET VERBINDEN VAN BREED ONDERNEMEND GEDRAG EN TOOLS

DOEL: dit toolbook bundelt de meest voorkomende tools/instrumenten voor innovatie.

HOE TE GEBRUIKEN: dit is een handleiding, onderzoek en test tools, er zit een logica in de opvolging maar die is niet verplicht, stappenplan.

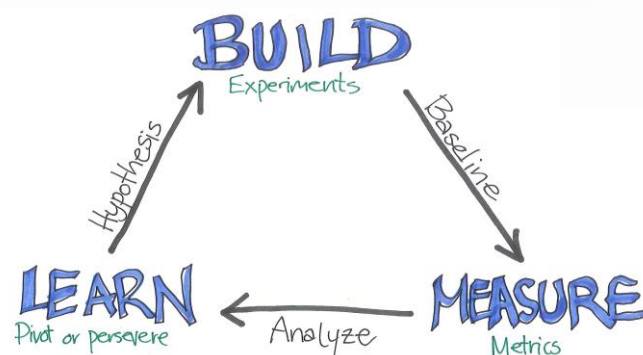
WAAROM: het toolbook begeleidt jullie van idee/concept naar een verder ontwikkeld minimum loveable concept.

WAT IS EEN LEAN STARTUP?

Ontwikkel nieuwe producten of diensten alsof je een 'startup' bent: een startup die veel experimenteert met een klein team, direct feedback verzamelt en op basis daarvan een product of dienst verbetert, is een LEAN STARTUP.

Een uitgebreid businessplan schrijven en direct een compleet product op de markt brengen is uit den boze.

Bepaal eerst wat minimaal nodig is en test dit direct met de klant doelend op een MINIMUM LOVEABLE CONCEPT.

TOOLS

1. HACKATHON
2. MIRO (planning & management)
3. EXECUTIVE SUMMARY
4. TEAM PRESENTATION
5. LEAN CANVAS
6. MENTOR
7. STAKEHOLDERANALYSIS 1
8. STAKEHOLDERANALYSIS 2
9. PERSONA
10. VALUE INNOVATION ROADMAP
11. CUSTOMER JOURNEY MAPPING
12. SERVICE BLUEPRINT
13. SUSTAINABLE BUSINESS MODEL CANVAS
14. PITCH OF MINIMUM LOVEABLE CONCEPT

ENTRE COMP TOEGELICHT

competentie cluster: **IN ACTIE**
competentie: **PLANNING EN BEHEER**

omschrijving: **prioriteer, organiseer en realiseer**

beschrijving:

- doelen stellen op lange, middellange en korte termijn
- prioriteiten en actieplannen bepalen
- je aan onvoorziene veranderingen aanpassen

bekwaamheidsniveaus:

basis	midden	gevorderd
de lerenden kunnen de doelen van een eenvoudige waarde creërende activiteit bepalen.	de lerenden kunnen een actieplan opstellen dat de prioriteiten en de mijlpalen identificeert die nodig zijn om de doelen te bereiken.	de lerenden kunnen hun prioriteiten en plannen aanpassen aan veranderende omstandigheden.

Hoe pas ik het toe?

Classificatie

Samenvatting

Julia idee in 1 zin

Doe!groep

Probleem

Oplissing

Voordelen

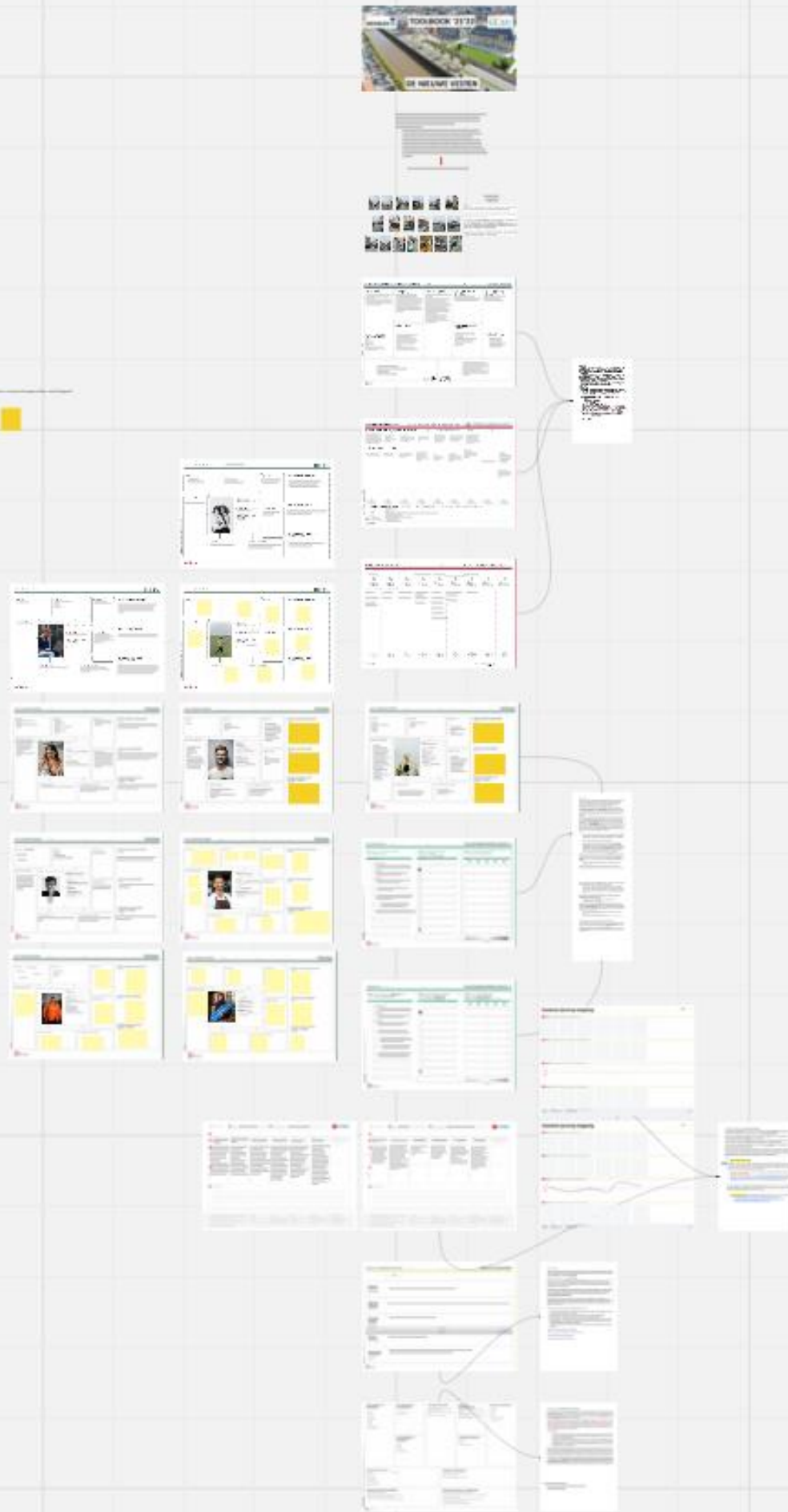
A summary section for 'Julia idee in 1 zin'. It includes four categories: 'Doe!groep', 'Probleem', 'Oplissing', and 'Voordelen'. Each category has a yellow sticky note with text and a small image of a green bus.

Presentatie

Group 8
Teamleden: Jakob Leonard, Jeroen Marra, Lonne Boonstra, Mattheus Pagan

A presentation slide featuring two images of a green bus and a footer with group information.

ENTRE COMP TOEGELICHT

competentie cluster: **MIDDELEN**

competentie: **MIDDELEN INZETTEN**

omschrijving: **verzamel en beheer de middelen die je nodig hebt**

beschrijving:

- de materiële, immateriële en digitale middelen verzamelen en beheren die je nodig hebt om ideeën in daden om te zetten
- beperkte middelen optimaal benutten
- de competenties die je in elk stadium nodig hebt verwerven en beheren, met inbegrip van technische, juridische, fiscale en digitale competenties

bekwaamheidsniveaus:

basis	midden	gevorderd
de lerenden vinden middelen en gebruiken ze op een verantwoorde manier.	de lerenden kunnen diverse soorten middelen verzamelen en beheren om waarde te creëren voor anderen.	de lerenden kunnen strategieën uitwerken om de middelen te bekomen die zij nodig hebben om waarde te creëren voor anderen.

INTERESSES:

- Innovatie
- Digitalisering – Funky tech
- Business creativiteit
- Trends
- Starters begeleiden
- Ondernemerschap

EXPERT IN:

- Innovatie
- Digitalisering
- Business creativiteit
- Van idee naar startup
- Brainstorm – proof of concept
- Trendwatching - implementatie

NAAM: Arne Vanlaer

BEROEP: Adviseur innovatie en digitalisering – Voka Mechelen-Kempen // Zaakvoerder SWIT innovations

FINDINGS:

Nodige to do's:

- Analyseren best practices: too good to go, cubigo, bureauvijtig, ...
- Bevragen doelgroep: hoe groot is nood? Waarom gebruiken ze technologie? Etc?
- Bevragen aanbieders: Hoe groot is aanbod?
- Concurrenten?
- Kijken naar ecosysteem, met wie samenwerken, wat is jullie rol in ecosysteem?
- Zo ja, hoe doen zij het? Hoe onderscheiden?
- Veel 'Waarom'-vraag durven stellen

JULLIE TEAM: team 15

MENTOR: WAT IS DE **TOEGEVOEGDE WAARDE** VAN DEZE **E-WASTE** INNOVATIE VOOR CONSUMENT, BEDRIJF, MAATSCHAPPIJ, MILIEU, ENZ.

- **Consument:** Laagdrempelig, aanspreken 'vergeten' doelgroep in digitaal tijdperk, toegang technologie.
- **Tech aanbieders** (bedrijven, gezinnen, etc.) : voornamelijk: Imago, inclusie stimuleren
- **Milieu:** levenscyclus technolgie vergroten.

MENTOR: WAT ZIJN DE BELANGRIJKSTE **VALKUILEN:** TECHNOLOGIE, KOSTPRIJS, DUURZAAMHEID, MARKTIMPACT, ENZ.

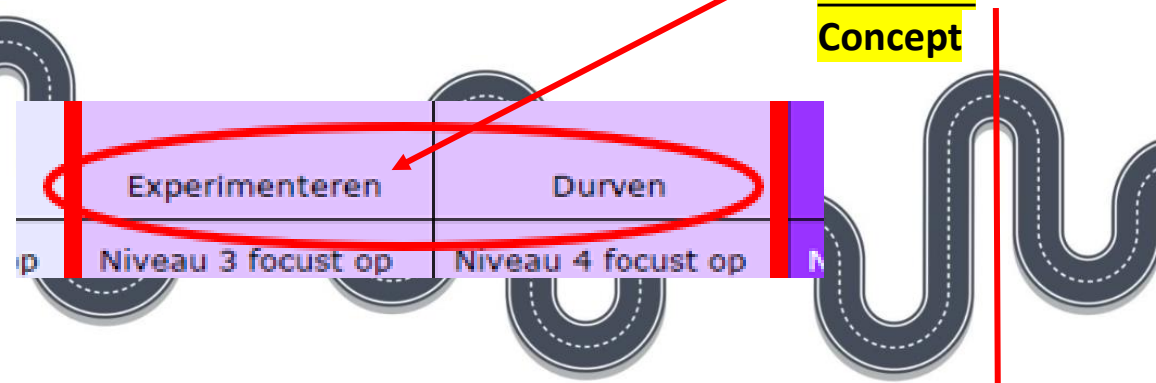
- Is dit een business op lange termijn? Wie zijn de ouderen van morgen?
- Wat is een goede training voor ouderen (digibeten)?
- Wat met technologie na gebruik door ouderen?
- Is verouderde technologie relevant genoeg? Onderhoud? Reparaties?
- Wie betaalt? Hoe maak je het rendabe? (kosten tov opbrengsten)
- Schaalbaarheid? Bv. Waar gaan trainingen door?
- Hoe groot is werkelijke impact op vlak van e-waste?
- Go-to-market strategie in combinatie met validatie is cruciaal.

wie zijn wij, en welke oplossing voor een specifiek gegeven probleem zouden we kunnen oplossen?

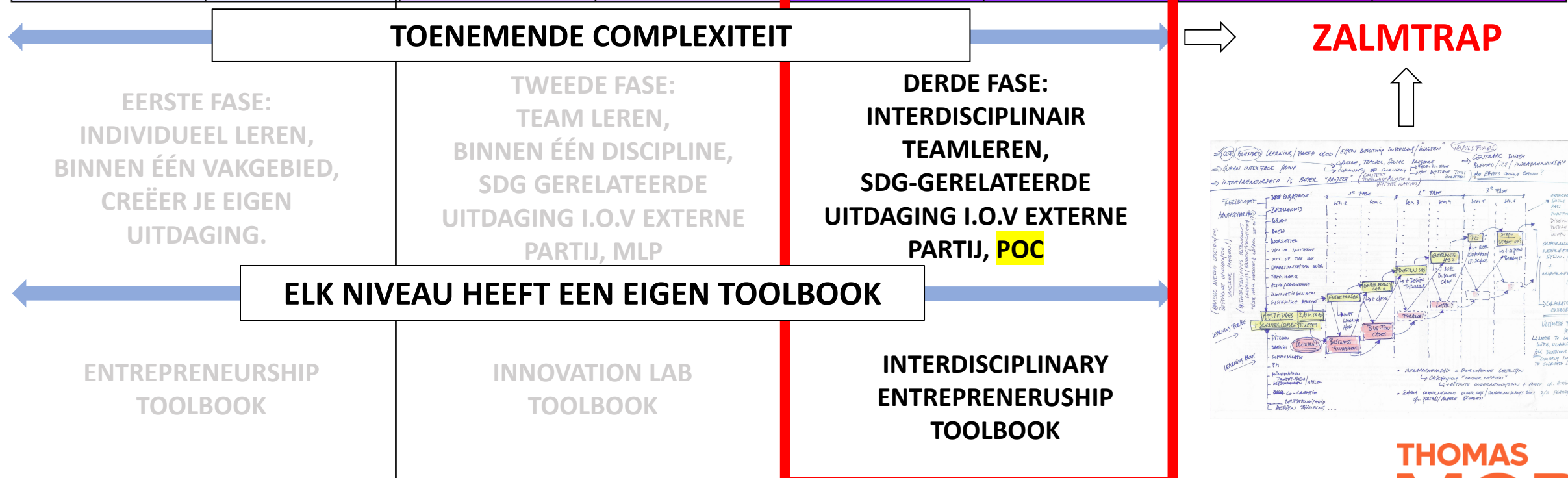
live pitch van een Minimum Loveable Concept

ondernemend worden is een groeiproces: het progressiemodel / de zalmtrappen van EntreComp

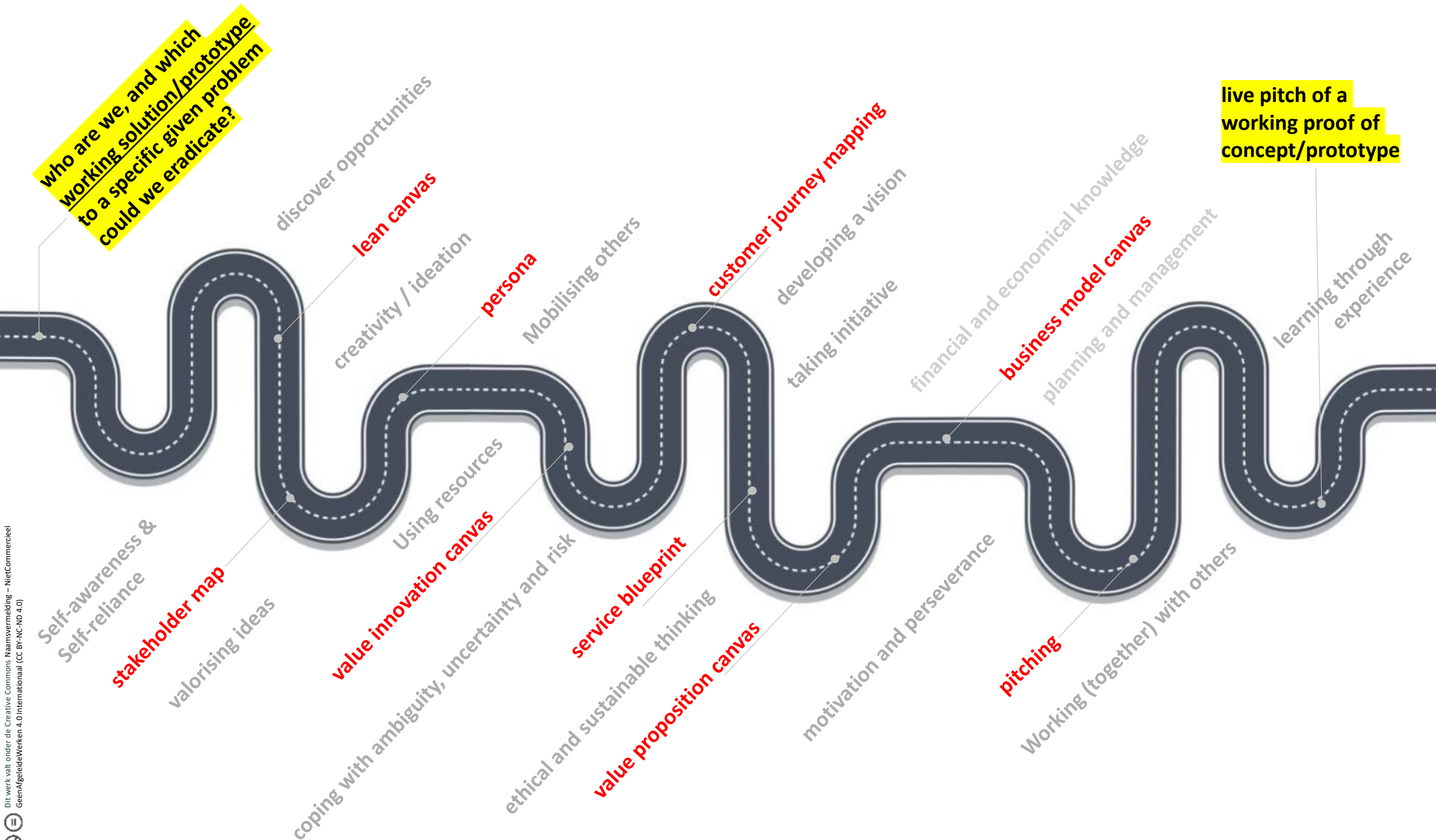
Basis		Midden		Gevorderd		Expert	
Afhankelijk zijn van steun ⁵ van anderen		Onafhankelijkheid ontwikkelen		Verantwoordelijkheid opnemen		Transformatie, innovatie en groei bevorderen	
Onder rechtstreekse supervisie.	Met beperkte steun van anderen, enige mate van autonomie en samen met peers.	Op eigen kracht en met peers.	Bepaalde verantwoordelijkheden opnemen en delen.	Met een mate van sturing en samen met anderen.	Verantwoordelijkheid opnemen om beslissingen te nemen en met anderen samenwerken.	Verantwoordelijkheid opnemen om bij te dragen aan complexe ontwikkelingen in een specifiek domein.	Beduidend bijdragen aan de ontwikkeling van een specifiek domein.
Ontdekken	Verkennen	Experimenteren	Durven	Verbeteren	Versterken	Uitbreiden	Transformeren
Niveau 1 focust vooral op het ontdekken van je kwaliteiten, je potentiële interesses en wensen. Het focust ook op het herkennen van verschillende soorten problemen en behoeften die creatief kunnen worden opgelost, en op het ontwikkelen van individuele vaardigheden en attitudes.	Niveau 2 focust op het verkennen van verschillende benaderingen van problemen, het concentreren op diversiteit en het ontwikkelen van sociale vaardigheden en attitudes.	Niveau 3 focust op kritisch denken en experimenteren met de creatie van waarde, bijvoorbeeld door middel van het opdoen van praktische ondernemerservaringen	Niveau 4 focust op het omzetten van ideeën in daden in het "echte leven" en op het opnemen van verantwoordelijkheid daarvoor.	Niveau 5 focust op het verbeteren van je vaardigheden om ideeën in daden om te zetten, en meer verantwoordelijkheid nemen om waarde te creëren en kennis over ondernemerschap te ontwikkelen.	Niveau 6 focust op het samenwerken met anderen, op het gebruiken van de kennis die je bezit om waarde te creëren en het omgaan met steeds meer complexe uitdagingen.	Niveau 7 focust op de competenties die je nodig hebt om met complexe uitdagingen om te gaan en een constant veranderende omgeving met een hoge graad van onzekerheid aan te kunnen.	Niveau 8 focust op opkomende uitdagingen door de ontwikkeling van nieuwe kennis door onderzoek, ontwikkeling en innovatie capaciteiten om uitmuntendheid te bereiken en het transformeren van de manier waarop dingen worden gedaan.

ONDERNEMEN = EEN STAPPENPLAN

hieronder gevisualiseerd zoals toegepast met “gevorderden” in ondernemerschapsleren > progressiemodel “gevorderd”

FOCUS OP HET INTEGREREN VAN BREED ONDERNEMEND GEDRAG EN TOOLS

WHICH PROBLEM ARE WE ERADICATING?

Maquette & prototype restjes

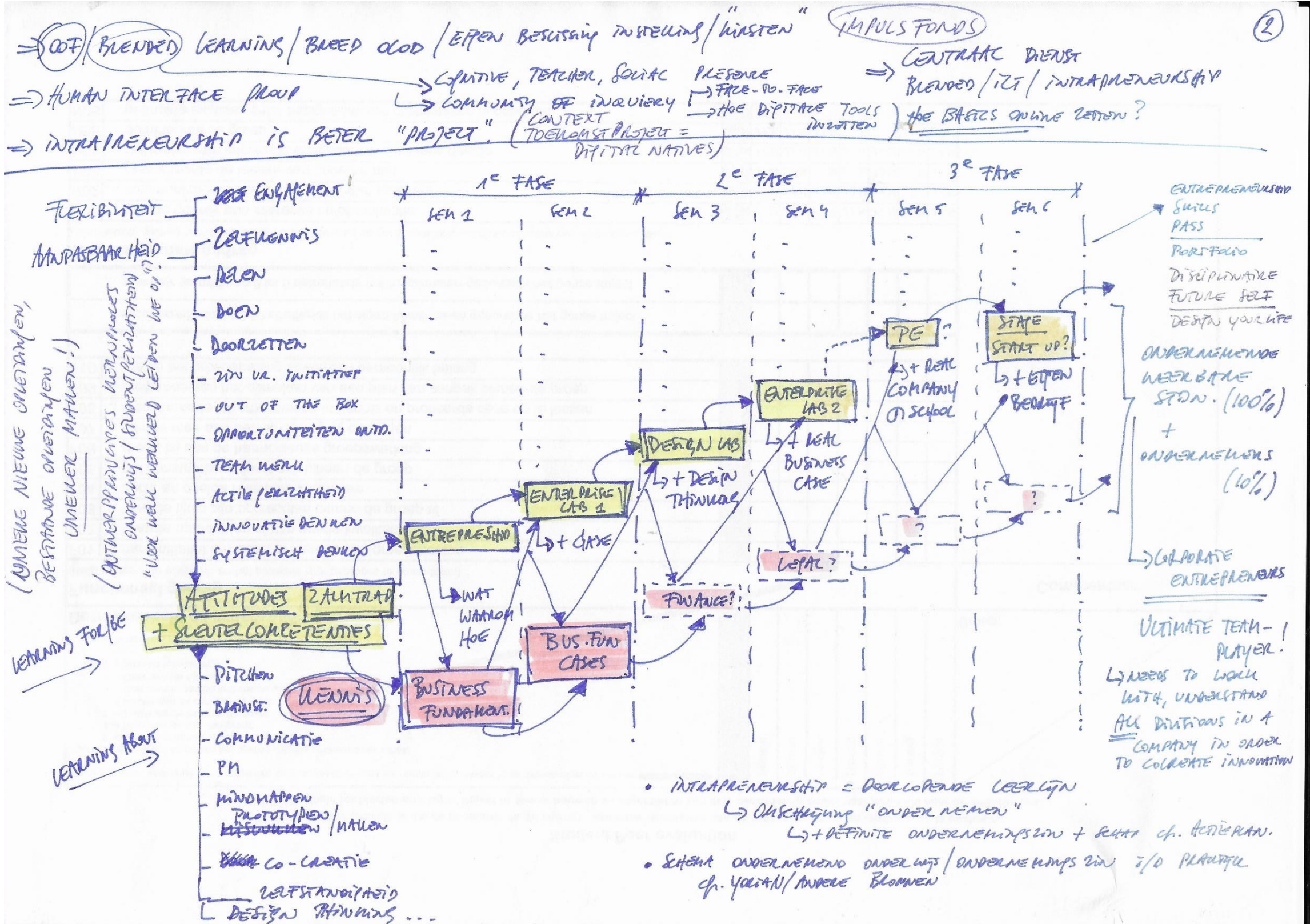
Herbruikbare stukken

Herbruikbare stukken
tweedehands aanbieden

wat is EntreComp?

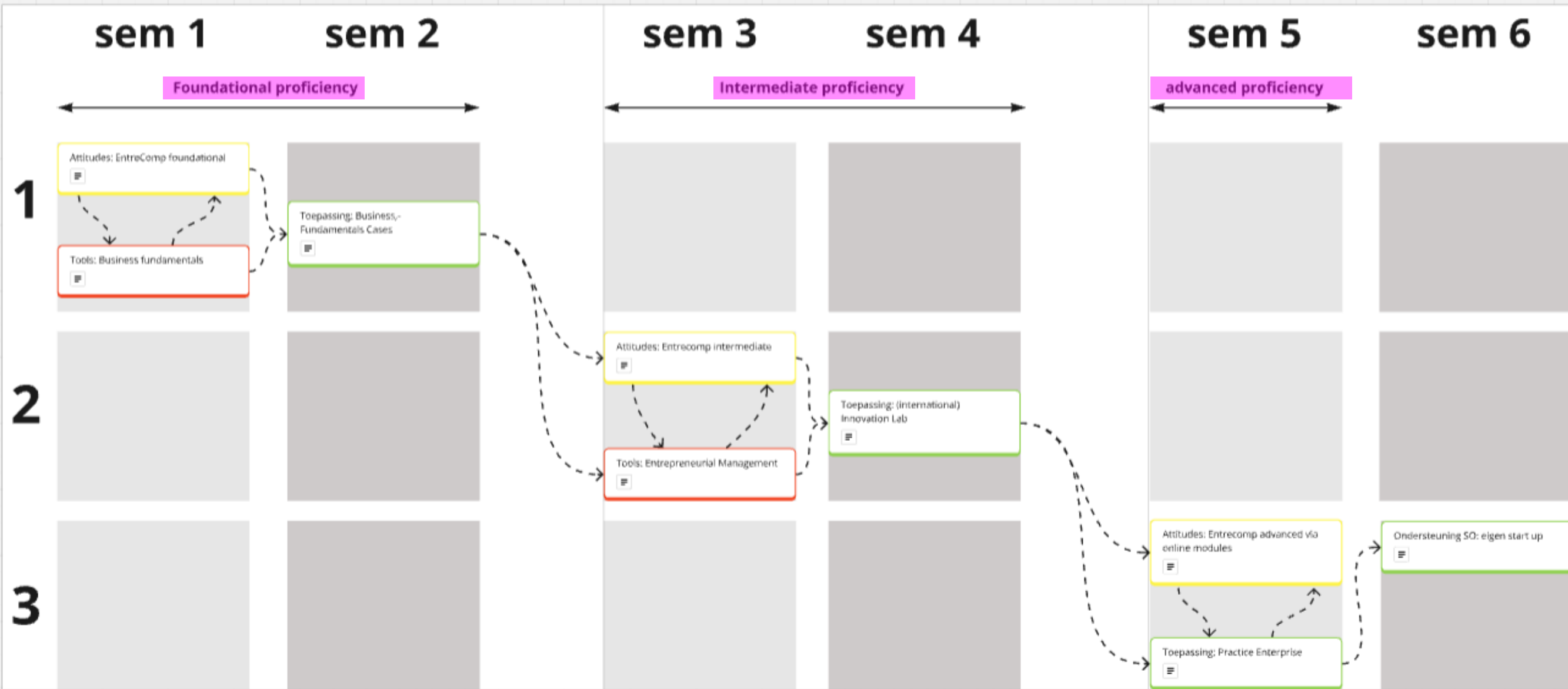
ondernemend worden houdt een groeipad in dat lang genoeg moet duren om impact te hebben ... dus heb ik dit progressiemodel gebricoleerd en het "de zalmtrap" genoemd (2016)

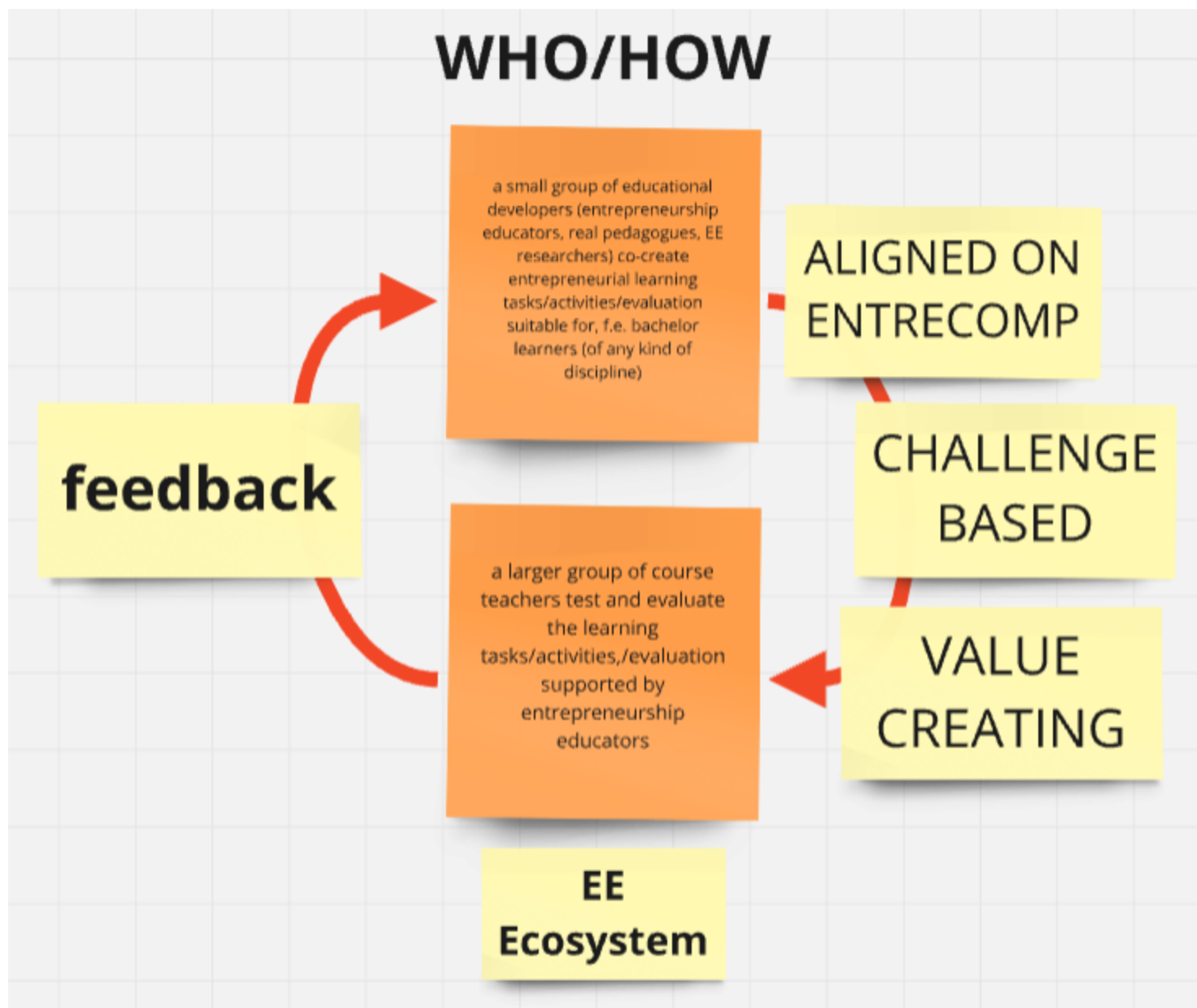
wat is EntreComp?

ontwerp voor een leerlijn 'ondernemerschap' in de opleiding bedrijfsmanagement (2024)

nucleus van het ontwerp is het proces in het aanleren van **attitudes**, **kennis/tools** m.b.t. ondernemen in verschillende vakken en de **integratie** van beide in **toepassingsvakken**, en dit per fase en in **toenemende complexiteit** per fase.

in actie: EntreComp curriculum brainstorm

3 groepjes ingedeeld volgens de competentie clusters:

- Ideeën & opportuniteiten, middelen & in actie
- Scan de QR code met alle 15 competentiefiches
- Neem de 5 fiches per cluster erbij

Brainstorm over / gebruik deze richtvragen:

Specifiek voor de cluster ideeën & opportuniteiten:

- Hoe kunnen we studenten helpen kansen te identificeren en te evalueren binnen hun vakgebied?
- Welke activiteiten kunnen creativiteit stimuleren en de generatie van nieuwe ideeën bevorderen?
- Kunnen studenten deelnemen aan ideation sessies of workshops rond design thinking?

Brainstorm over / gebruik deze richtvragen:

Specifiek voor de cluster middelen:

- Hoe kunnen studenten leren om middelen te beoordelen en te mobiliseren voor hun projecten of ideeën?
- Hoe kunnen budgettering, fondsenwerving of oefeningen in resource-allocatie in jouw onderwijs worden geïntegreerd?
- Zijn er manieren om externe partners te betrekken om studenten praktische ervaring te bieden in resource management?

Brainstorm over / gebruik deze richtvragen:

Specifiek voor de cluster in actie:

- Hoe kunnen we studenten mogelijkheden bieden om te experimenteren en hun ideeën te testen in een omgeving met laag risico?
- Hoe kunnen we projectmatig leren of stages integreren om de realiteit van implementatie te simuleren?
- Hoe kunnen studenten worden aangemoedigd om doorzettingsvermogen en aanpassingsvermogen te oefenen?

Brainstorm over / gebruik deze richtvragen:

Algemeen voor de drie clusters:

- Hoe sluit deze cluster van EntreComp aan bij de vaardigheden die studenten in jouw vakgebied moeten ontwikkelen?
- Welke specifieke activiteiten, projecten of opdrachten kunnen studenten helpen deze competenties op te bouwen?
- Hoe kunnen deze competenties effectief worden beoordeeld?

MIJN ADVIES / ERVARING

HET VRAAGT TIJD VOOR (DE MEESTE) STUDENTEN OM ONDERNEMENDER TE WORDEN,
HET VRAAGT TIJD OM EFFECTIEF ONDERNEMEND ONDERWIJS TE ONTWERPEN EN BIJ TE STUREN,
DENK/HANDEL ALS EEN ARCHITECT/ONTWERPER BIJ HET ONTWERPEN VAN OO,
(> Entre Design Canvas)
HET VRAAGT TIJD OM ONDERNEMEND ONDERWIJS ARCHITECT TE WORDEN,
IK HELP GRAAG.

Dank!
Filip Burgelman
Ondernemend Onderwijs Architect.

filip.burgelman@thomasmore.be
www.linkedin.com/in/burgelmanf/
0477 86 63 52

